

НАРЕДБА ЗА ОТПУСКАНЕ И ИЗПЛАЩАНЕ НА ПАРИЧНИТЕ ОБЕЗЩЕТЕНИЯ ЗА БЕЗРАБОТИЦА

Приета с ПМС № 32 от 11.02.2002 г., обн., ДВ, бр. 19 от 19.02.2002 г., в сила от 1.01.2002 г., изм. и доп., бр. 74 от 30.07.2002 г., бр. 19 от 9.03.2004 г., в сила от 1.01.2004 г., бр. 15 от 16.02.2007 г., в сила от 1.01.2007 г., бр. 13 от 17.02.2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 21.08.2009 г.; Решение № 9757 от 16.07.2009 г. на ВАС на РБ - ДВ, бр. 88 от 6.11.2009 г.; изм. и доп., бр. 2 от 8.01.2010 г., в сила от 1.01.2010 г., бр. 13 от 11.02.2011 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 16 от 24.02.2012 г., в сила от 1.01.2012 г., бр. 33 от 5.04.2013 г., в сила от 1.01.2013 г., бр. 17 от 28.02.2014 г., в сила от 1.01.2014 г., изм., бр. 55 от 4.07.2014 г., бр. 20 от 17.03.2015 г., в сила от 1.01.2015 г., изм. и доп., бр. 17 от 1.03.2016 г., в сила от 1.01.2016 г., бр. 29 от 7.04.2017 г., в сила от 1.01.2017 г., бр. 102 от 22.12.2017 г., в сила от 22.12.2017 г., бр. 39 от 14.05.2019 г., в сила от 1.01.2019 г., бр. 73 от 18.08.2020 г., в сила от 18.08.2020 г., бр. 40 от 7.05.2024 г.

Чл. 1. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 15 от 2007 г., бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., изм., бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.07.2017 г., бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.) Паричните обезщетения за безработица по чл. 54а от Кодекса за социално осигуряване (КСО) и по чл. 230 и 231 по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България се отпускат въз основа на заявление по образец съгласно приложение № 1, към което се прилагат:

1. за паричните обезщетения за безработица по чл. 54а от КСО – акт за прекратяване на правоотношението;

2. за паричните обезщетения за безработица по чл. 230 и 231 по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България – удостоверение на командира на военното формирование, в което е преместен военнослужещият, за датата на преместване и/или за времето на участие в международна операция (мисия).

(2) (Нова - ДВ, бр. 15 от 2007 г., изм. и доп., бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., доп., бр. 2 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г., отм., бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.).

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 15 от 2007 г., бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., бр. 2 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г., бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.04.2014 г., бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., изм. и доп., бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г., отм., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.).

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 15 от 2007 г., в сила от 20.02.2007 г., бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 55 от 2014 г., бр. 20 от 2015 г., в сила от 1.01.2015 г., бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.07.2017 г., бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г., бр. 73 от 2020 г., в сила от 13.03.2020 г., доп., бр. 40 от 2024 г.) Заявлението по ал. 1 се подава до избрано от лицето териториално поделение на Националния осигурителен институт (НОИ) по електронен път с квалифициран електронен подпис (КЕП) или с издаден от НОИ персонален идентификационен код (ПИК), или с други средства за електронна идентификация, определени в чл. 5, ал. 2 от Закона за електронното управление. Заявлението може да се подаде на хартиен носител в дирекция "Бюро по труда", лично или чрез упълномощено съгласно чл. 18 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) лице.

(5) (Нова – ДВ, бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.01.2017 г., отм., бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г.).

(6) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 15 от 2007 г., бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., предишна ал. 5, изм., бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.07.2017 г., бр. 39 от 2019 г., в сила от

1.01.2019 г., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.) При прието заявление с нередовни или липсващи документи териториалното поделение на НОИ уведомява лицето в 7-дневен срок от приемането на заявлението, като му дава необходимите указания за отстраняване на нередностите. Уведомяването се извършва чрез лицензиран пощенски оператор с обратна разписка на посочен точен адрес или по електронен път по реда на Закона за електронното управление (ЗЕУ). Уведомяването може да се извърши и по телефона, което се удостоверява с подпис на извършилото го длъжностно лице.

(7) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., предишна ал. 6, изм., бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.07.2017 г.) При невъзможност за уведомяване по реда на ал. 6 уведомяването се извършва по реда на чл. 110, ал. 4 КСО.

(8) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., предишна ал. 7, бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.07.2017 г.) Ако в 15-дневен срок от датата на уведомяването нередностите не бъдат отстранени и/или липсващите документи не бъдат представени в териториалното поделение на НОИ, преценката на правото и определянето на размера на паричното обезщетение за безработица се прави въз основа на наличните редовни документи и на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО.

Чл. 2. (1) (Доп. - ДВ, бр. 15 от 2007 г., изм., бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.04.2014 г., бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.01.2017 г., бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.) По първоначално постъпило заявление се съставя досие, съдържащо заявлението и приложенията към него документи, всички последващи заявления и жалби на лицето и постановените актове по правото му на обезщетение за безработица.

(2) Досието по ал. 1 се съхранява в териториалното поделение на НОИ, чрез което се изплаща обезщетението.

Чл. 3. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 74 от 2002 г., изм., бр. 19 от 2004 г., доп., бр. 15 от 2007 г., изм., бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.) Паричното обезщетение за безработица, придобито при условията на чл. 54а, ал. 1 КСО, се изплаща от датата на последното прекратяване на осигуряването, ако заявлението по чл. 1 е подадено в 3-месечен срок и лицето се е регистрирало като безработно в Агенцията по заетостта в срок 7 работни дни от тази дата.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.) Когато заявлението по чл. 1 е подадено след изтичане на 3-месечния срок по ал. 1 по неуважителни причини, обезщетението се изплаща от датата на заявлението за определения в КСО период, намален със закъснението. Периодът на закъснението е времето от датата, следваща изтичането на 3-месечния срок, до деня, предхождащ датата на подаване на заявлението.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.) Когато заявлението по чл. 1 е подадено след изтичане на 3-месечния срок по ал. 1 по уважителни причини, удостоверени с официален документ, и лицето се е регистрирало като безработно в Агенцията по заетостта в срок 7 работни дни от датата на последното прекратяване на осигуряването, обезщетението се изплаща от тази дата за определения в КСО период.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.) Ако заявлението по чл. 1 е подадено в 3-месечния срок по ал. 1, а лицето се е регистрирало като безработно в Агенцията по заетостта след изтичане на срока от 7 работни дни от последното прекратяване на осигуряването по неуважителни причини, обезщетението се изплаща от датата на регистрацията на лицето в Агенцията по заетостта за определения в КСО период, намален със

закъснението. Периодът на къснението е времето от деня, следващ датата на изтичане на срока за регистрация в Агенцията по заетостта, до деня, предхождащ датата на регистрацията, на която лицето се е регистрирало като безработно.

(5) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.) За спиране, възобновяване, прекратяване и възстановяване изплащането на паричното обезщетение за безработица при условията на чл. 54г и 54д от КСО лицето подава ново заявление по образец съгласно приложение № 1, по реда на чл. 1, ал. 4, в срок до 7 работни дни от настъпване на съответното обстоятелство.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 20 от 2015 г., в сила от 1.01.2015 г., отм., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.).

(7) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2013 г., в сила от 1.01.2013 г.) Изплащането на паричното обезщетение за безработица се възстановява при условията на чл. 54д, ал. 5 КСО за оставащия към датата на прекратяването период, ако лицето се е регистрирало като безработно в Агенцията по заетостта в срок 7 работни дни от прекратяване на трудовата дейност. Ако регистрацията е направена след този срок по неуважителни причини, изплащането на паричното обезщетение се възстановява от датата на новата регистрация за оставащия към датата на прекратяването период, намален със къснението.

(8) Изплащането на паричното обезщетение за безработица, прекратено на основание чл. 54д, ал. 1, т. 2 КСО, се възстановява от датата на новата регистрация за оставащия към тази дата период.

(9) (Изм. – ДВ, бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., отм., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.).

(10) (Нова – ДВ, бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., изм., бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г., отм., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.).

Чл. 4. (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2002 г., отм., бр. 19 от 2004 г.).

Чл. 5. (1) (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.) Паричното обезщетение за безработица се отпуска, отказва, изменя, спира, възобновява, прекратява и възстановява с разпореждане на длъжностното лице, на което е възложено ръководството на осигуряването за безработица или друго длъжностно лице, определено от ръководителя на териториалното поделение на НОИ, или на упълномощено от него длъжностно лице. Длъжностното лице се произнася в 14-дневен срок от подаване на заявлението или от настъпване на съответните обстоятелства.

(2) (Отм. – ДВ, бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г.).

(3) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2002 г., бр. 33 от 2013 г., в сила от 1.01.2013 г., бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.07.2017 г., доп., бр. 102 от 2017 г., в сила от 22.12.2017 г., изм., бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г.) Разпореждането по ал. 1 се връчва на лицето лично срещу подпис, чрез лицензиран пощенски оператор с обратна разписка на посочен точен адрес или по електронен път по реда на ЗЕУ. Разпореждането за изменение размера на паричното обезщетение за безработица във връзка с определен нов минимален и/или максимален дневен размер по чл. 54б, ал. 2 КСО се връчва при поискване на лицето, като срокът за обжалването му тече от датата на връчването.

(4) (Нова - ДВ, бр. 19 от 2004 г.) Разпорежданията по ал. 1 могат да се обжалват по реда на глава осма от КСО.

Чл. 6. (1) (Отм. - ДВ, бр. 33 от 2013 г., в сила от 1.01.2013 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., бр. 33 от 2013 г., в

сила от 1.01.2013 г.) Когато по реда на чл. 54ж, ал. 2 КСО се определи парично обезщетение за безработица в по-голям размер, разликата се изплаща от датата на първоначалното отпускане на обезщетението.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2013 г., в сила от 1.01.2013 г.) Когато по реда на чл. 54ж, ал. 2 КСО се определи парично обезщетение за безработица в по-малък размер, по отношение на неоснователно получените суми се прилагат чл. 114 и 115 КСО.

Чл. 7. (1) (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., отм., бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2004 г., бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.) Лице, което не е декларирано в сроковете по чл. 3 за настъпили изменения, които се отразяват върху основанието за получаване на парично обезщетение за безработица, върху периода за изплащане или размера му, и продължава да го получава, връща неправомерно получената сума с лихвата по чл. 113 КСО.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2002 г.) Длъжностното лице по чл. 54ж КСО издава разпореждане за възстановяване на неоснователно изплатените обезщетения за безработица, което подлежи на доброволно изпълнение в 14- дневен срок от връчването.

(4) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2002 г., изм., бр. 19 от 2004 г., бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.01.2017 г.) В срока по ал. 3 лицето може да заяви, че желае да погаси дължимата сума заедно с лихвите върху нея на вноски за не повече от една година. Ръководителят на съответното териториално поделение на НОИ преценява финансовото състояние на лицето и издава решение по чл. 116 КСО за разсрочено изплащане, в което определя размера на вноските и сроковете за изплащането им. При неизпълнение на решението дължимите суми се събират принудително.

(5) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2002 г., изм., бр. 15 от 2007 г., бр. 2 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г., бр. 33 от 2013 г., в сила от 9.04.2013 г., бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.01.2017 г.) Дължимите суми по разпорежданията по ал. 3, както и други неоснователно получени суми за осигурителни плащания могат да се прихващат от полагащо се обезщетение за безработица по реда на чл. 114, ал. 5 КСО.

(6) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2002 г., изм., бр. 15 от 2007 г.) При невъзможност сумите да бъдат събрани по реда на ал. 4 и 5 преписката се изпраща на публичния изпълнител за принудително изпълнение по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(7) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2002 г., отм., бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г.).

Чл. 8. (1) (Доп. - ДВ, бр. 15 от 2007 г., изм., бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г.) Осигурителният стаж се установява с данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО, с трудови, служебни и осигурителни книжки и с документ по образец, утвърден от управителя на НОИ. Осигурителен стаж, придобит по законодателството на държава, с която се прилага международен договор, по който Република България е страна, или европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност, се удостоверява с документ, предвиден в съответния договор или регламент.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2004 г., в сила от 2.08.2003 г.) При определяне на срока за изплащане на обезщетението за безработица се взема предвид времето:

1. (отм. – ДВ, бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.01.2017 г.);

2. (изм. – ДВ, бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.01.2017 г.) зачетено за осигурителен стаж след 31 декември 2001 г., по време на който лицата са били осигурени за безработица;

3. (нова - ДВ, бр. 15 от 2007 г., изм., бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г.) зачетено въз

основа на документ, удостоверяващ осигурителен стаж, придобит по законодателството на държава, с която се прилага международен договор, по който Република България е страна, или европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност.

(3) (Нова - ДВ, бр. 15 от 2007 г., изм., бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г.) Когато лицето декларира осигурителен стаж, придобит в държава, с която се прилага международен договор, по който Република България е страна, или европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност, но не представя необходимите документи, се извършва проверка и този стаж се удостоверява по установения ред.

(4) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2016 г., в сила от 1.01.2016 г., изм., бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г.) В случай че по представен документ, удостоверяващ осигурителен стаж и/или доход по законодателството на държава, с която се прилагат европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност, е необходимо изясняване на осигурителния стаж и/или доход, до постъпване на отговор от компетентната институция на другата държава преценката на правото и определянето на размера на паричното обезщетение за безработица се извършва въз основа на наличните редовни документи и на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО.

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., доп., бр. 2 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г., изм., бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 16 от 2012 г., в сила от 1.01.2012 г.) При определяне на среднодневния осигурителен доход, от който се изчислява дневното парично обезщетение за безработица, се вземат предвид доходите за последните 24 календарни месеца, предхождащи месеца на прекратяване на осигуряването, върху които са внесени или са дължими, а за морските лица - внесени, осигурителни вноски във фонд "Безработица".

(2) (Отм. - ДВ, бр. 19 от 2004 г., в сила от 1.04.2004 г.).

(3) (Нова - ДВ, бр. 15 от 2007 г., изм., бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г.) Когато в периода по ал. 1, от който се определя среднодневният осигурителен доход, се включва време, което се зачита за осигурителен стаж, без да се дължат осигурителни вноски, или през което лицето не е осигурено за безработица, при определяне на осигурителния доход се вземат съответно доходите по чл. 54б, ал. 7 КСО.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2004 г., в сила от 1.04.2004 г., предишна ал. 3, доп., бр. 15 от 2007 г., изм., бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 16 от 2012 г., в сила от 1.01.2012 г.) Среднодневният осигурителен доход за 24-месечния период, от който се изчислява дневното парично обезщетение, се определя, като сборът от доходите по ал. 1 и 3 се раздели на броя на работните дни по календар за същия период.

Чл. 10. (1) (Предишен текст на чл. 10 - ДВ, бр. 74 от 2002 г., отм., бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г.).

(2) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2002 г.) При отпускане на парично обезщетение за безработица по реда на чл. 54б, ал. 4 КСО 3-годишният период се определя от датата на отпускане на предходно парично обезщетение за безработица.

(3) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2002 г.) При отпадане на основанията за получаване на парично обезщетение за безработица по реда на чл. 54б, ал. 6 КСО изплащането на обезщетението в пълен размер се възстановява за оставащия период на изплащане, намален с периода, през който е получавано обезщетението по чл. 54б, ал. 6 КСО.

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., предишен текст на чл. 11, бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 55 от 2014 г., бр. 20 от 2015 г., в сила от 1.01.2015 г., бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г.) (1) Паричните обезщетения за безработица се

изплащат по декларираните от правоимащите лица лични платежни сметки, обозначени с Международен номер на банкова сметка (International Bank Account Number – IBAN), водени от доставчици на платежни услуги (ДПУ), лицензирани от Българската народна банка (БНБ), и клонове на доставчици на платежни услуги, осъществяващи дейност на територията на страната.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.) При промяна на платежната сметка лицето подава заявление по образец съгласно приложение № 1 в срок до 7 работни дни.

(3) Отношенията между НОИ и ДПУ, лицензирани от БНБ, и клонове на доставчици на платежни услуги, осъществяващи дейност на територията на страната във връзка с изплащане на паричните обезщетения за безработица, се уреждат с договор.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г.) (1) Националният осигурителен институт превежда на 15-о число на месеца на всеки ДПУ, с който е сключен договор по чл. 11, ал. 3, общата сума на паричните обезщетения за предходния месец за всички правоимащи лица с платежни сметки, водени от съответния ДПУ, включени в списъка по ал. 2. Преводът се извършва по отделна, разкрита за целта сметка на ДПУ.

(2) Разпределянето на сумата по ал. 1 и заверяването на личните платежни сметки на правоимащите лица се извършва въз основа на списък на лицата, съдържащ трите имена, единен граждански номер/личен номер/личен номер на чужденец/служебен номер, издаден от Националната агенция за приходите, номер на платежната сметка (IBAN) и сума. Списъкът се изпраща по електронен път по реда на ЗЕУ от НОИ до съответния ДПУ.

(3) При закрыта или несъществуваща лична платежна сметка, по която се превежда паричното обезщетение за безработица, ДПУ възстановява на НОИ сумата в 3-дневен срок от получаването ѝ.

Чл. 13. (Отм. - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г.).

Чл. 14. (Отм. - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г.).

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 16 от 2012 г., в сила от 1.01.2012 г., бр. 55 от 2014 г., бр. 20 от 2015 г., в сила от 1.01.2015 г., бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.) Наследниците на починало правоимащо лице могат да подадат заявление по образец съгласно приложение № 1 за изплащане на неполученото от наследодателя им парично обезщетение за безработица.

(2) (Нова – ДВ, бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г., изм., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.) Заявлението по ал. 1 се подава от всеки от наследниците по реда на чл. 1, ал. 4.

(3) (Нова – ДВ, бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г., изм., бр. 40 от 2024 г., в сила от 31.03.2024 г.) Документите, издавани от общините (кметствата), необходими за преценка на правата по ал. 1, се изискват служебно. Общините (кметствата) изпращат документите в 14-дневен срок от получаване на искането.

(4) (Нова – ДВ, бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г., изм., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.) В срок до 7 работни дни от промяна в декларираните обстоятелства лицата по ал. 1 представят по реда на чл. 1, ал. 4 ново заявление по образец съгласно приложение № 1 и съответните доказателства към него.

(5) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г.) Обезщетението се разделя между наследниците по определения от Закона за наследството ред. Когато децата на починалия са малолетни или непълнолетни, полагащата им се част от обезщетението се изплаща на законния им представител или на техния родител/попечител.

Чл. 16. (Отм. - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г.).

Чл. 17. (Отм. - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г.).

Чл. 18. (Нов - ДВ, бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г., изм., бр. 17 от 2016 г., в сила от 1.01.2016 г., бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г.) Когато осигурителният стаж, придобит по българското законодателство, не е достатъчен за придобиване право на парично обезщетение за безработица, той се сумира с периода, през който лицето е било осигурено за безработица по законодателството на друга държава, с която се прилага международен договор, по който Република България е страна, или европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2002 г., изм., бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.) По смисъла на наредбата "уважителни причини" са: задържане от органите на властта; явяване в съд или в друг държавен орган; участие във военноучебен сбор или подготовка; заболяване и други подобни обстоятелства, удостоверени с официален документ, за които териториалното поделение на НОИ е уведомено своевременно.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) До 31 декември 2003 г. включително териториалните поделения на Агенцията по заетостта изпълняват функциите по определяне, отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица на териториалните поделения на НОИ по реда на глава четвърта "а" от КСО и при условията на наредбата, като:

1. приемат заявленията за отпускане на парично обезщетение за безработица заедно с документите по чл. 1, ал. 1;
2. съхраняват досиетата по чл. 2, ал. 1 на безработните лица, на които изплащат парични обезщетения за безработица;
3. изплащат паричните обезщетения за безработица чрез пощенските станции в страната по постоянния адрес на безработното лице;
4. приемат заявленията по чл. 15;
5. дават нареждане на пощенската станция да не изплаща паричното обезщетение за безработица съгласно чл. 13, т. 2.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2002 г.) Ръководителите на териториалните поделения на Агенцията по заетостта отпускат, изменят, отказват, спират, прекратяват, възобновяват и възстановяват паричните обезщетения за безработица с решение по утвърден образец, което подлежи на обжалване в съда по реда на Закона за административното производство. Ръководителите на териториалните поделения на Агенцията по заетостта издават решения за възстановяване на неоснователно изплатените парични обезщетения за безработица при условията и по реда на чл. 7, ал. 3 и 4.

(3) Лицата, които имат право на парично обезщетение за безработица:

1. потвърждават декларацията по чл. 1, ал. 1, т. 2 ежемесечно до 10-о число на месеца, следващ месеца, за който се дължи обезщетение, пред териториалните поделения на Агенцията по заетостта;
2. декларират в 7-дневен срок пред териториалните поделения на Агенцията по заетостта всяко обстоятелство, което води до спиране, прекратяване или изменение на паричното

обезщетение за безработица, както и при промяна на постоянния адрес.

(4) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2002 г.) Лицата, които получават парично обезщетение за безработица и постоянният им адрес е в населено място, в което няма структури на Агенцията по заетостта, могат да потвърждават декларацията по чл. 1, ал. 1, т. 2 пред кмета или пред упълномощено от него длъжностно лице ежемесечно до 5-о число на месеца, следващ месеца, за който се дължи обезщетение. Кметовете или упълномощените от тях длъжностни лица предават получените декларации в съответното териториално поделение на Агенцията по заетостта в срока по чл. 4, ал. 1.

§ 3. На лицата, които са придобили право на обезщетение за безработица и са се регистрирали като безработни в бюрата по труда до 31 декември 2001 г. включително, се определя парично обезщетение за безработица в размерите, предвидени в отменената глава четвърта, раздел III от Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта.

§ 4. Отношенията между НОИ, Агенцията по заетостта и "Български пощи" - ЕАД, във връзка с изплащането на паричните обезщетения за безработица се уреждат със споразумение между тях.

§ 5. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2013 г., в сила от 1.01.2013 г., бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г.) Наредбата се приема на основание чл. 54л КСО и влиза в сила от 1 януари 2002 г.

§ 6. Контролът по изпълнението на наредбата се възлага на НОИ.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 46 на Министерския съвет от 27 февруари 2004 г. за изменение и допълнение на Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица (ДВ, бр. 19 от 2004 г., в сила от 1.01.2004 г.)

.....

Допълнителна разпоредба

§ 7. Навсякъде в наредбата думите "Кодекса за задължително обществено осигуряване" и "КЗОО" се заменят съответно с "Кодекса за социално осигуряване" и "КСО".

Заклучителна разпоредба

§ 8. Постановлението влиза в сила от 1 януари 2004 г. с изключение на § 5, който влиза в сила от 2 август 2003 г., и на § 6, който влиза в сила от 1 април 2004 г.

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА към Постановление № 23 на Министерския съвет от 6 февруари 2007 г. за изменение и допълнение на Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица (ДВ, бр. 15 от 2007 г., в сила от 1.01.2007 г.)

§ 7. Постановлението влиза в сила от 1 януари 2007 г. с изключение на § 1, т. 4.

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Постановление № 26 на Министерския съвет от 9 февруари 2009 г. за изменение и допълнение на Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица (ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г.)

§ 14. Определянето на размера и изплащането на паричните обезщетения за безработица на лицата, чиито правоотношения са прекратени преди 1 януари 2009 г., се извършва по досегашния ред.

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА към Постановление № 199 на Министерския съвет от 13 август 2009 г. за изменение и допълнение на Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица (ДВ, бр. 67 от 2009 г.)

§ 14. Отменя се Постановление № 26 на Министерския съвет от 2009 г. за изменение и допълнение на Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица (ДВ, бр. 13 от 2009 г.).

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА към Постановление № 24 на Министерския съвет от 3 февруари 2011 г. за изменение и допълнение на Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица (ДВ, бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.)

§ 13. Постановлението влиза в сила от 1 януари 2011 г. с изключение на § 10 и 12.

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА към Постановление № 78 на Министерския съвет от 29 март 2013 г. за изменение и допълнение на Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица (ДВ, бр. 33 от 2013 г., в сила от 1.01.2013 г.)

§ 6. Постановлението влиза в сила от 1 януари 2013 г. с изключение на § 4.

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА към Постановление № 32 на Министерския съвет от 19 февруари 2014 г. за изменение и допълнение на Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица, приета с Постановление № 32 на Министерския съвет от 2002 г. (ДВ, бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г.)

§ 11. Постановлението влиза в сила от 1 януари 2014 г. с изключение на § 1, 2 и § 7, т. 2, които влизат в сила от 1 април 2014 г.

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Постановление № 52 на Министерския съвет от 9 март 2015 г. за изменение на Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица (ДВ, бр. 20 от 2015 г., в сила от 1.01.2015 г.)

.....

§ 11. Постановлението влиза в сила от 1 януари 2015 г. с изключение на § 5 – 9.

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА към Постановление № 63 на Министерския съвет от 30 март 2017 г. за изменение и допълнение на Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица (ДВ, бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.01.2017 г.)

§ 10. Постановлението влиза в сила от 1 януари 2017 г. с изключение на § 1, 3 и 6, които влизат в сила от 1 юли 2017 г.

.....

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 107 на Министерски съвет от 8 май 2019 г. за изменение и допълнение на Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица (ДВ, бр. 39 от 2019 г., в сила от 1.01.2019 г.)

.....

§ 9. (В сила от 14.05.2019 г. - ДВ, бр. 39 от 2019 г.) Навсякъде в наредбата думата "заявление" се заменя със "заявление декларация", а думата "заявлението" се заменя със "заявлението

декларация".

.....

Преходни и заключителни разпоредби

§ 14. (1) Договорите, сключени до обнародването на това постановление между НОИ и доставчици на платежни услуги, лицензирани от БНБ, и клонове на доставчици на платежни услуги, осъществяващи дейност на територията на страната, запазват своето действие.

(2) Доставчици на платежни услуги, лицензирани от БНБ, и клонове на доставчици на платежни услуги, осъществяващи дейност на територията на страната, извън тези по ал. 1, които водят платежни сметки, обозначени с IBAN на физически лица, започват изплащането на парични обезщетения за безработица след сключване на договор по чл. 11, ал. 3 и в сроковете, определени в него. До изтичането на тези срокове изплащането на обезщетенията се извършва по досегашния ред.

§ 15. Постановлението влиза в сила от 1 януари 2019 г. с изключение на § 5, § 6 и § 7, т. 3, 4 и 5 и § 9 – 13, които влизат в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 213 на Министерския съвет от 14 август 2020 г. за изменение и допълнение на Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица (ДВ, бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.)

.....

§ 5. Навсякъде в наредбата думите "заявление декларация" се заменят със "заявление", а думите "заявлението декларация" се заменят със "заявлението".

Заключителна разпоредба

§ 8. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на § 1, т. 3, който влиза в сила от 13 март 2020 г.

.....

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 159 ОТ 2 МАЙ 2024 Г. за изменение и допълнение на Наредбата за отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица, приета с Постановление № 32 на Министерския съвет от 2002 г. (обн., ДВ, бр. 19 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 74 от 2002 г., бр. 19 от 2004 г., бр. 15 от 2007 г., бр. 13 и 67 от 2009 г., бр. 2 от 2010 г., бр. 13 от 2011 г., бр. 16 от 2012 г., бр. 33 от 2013 г., бр. 17 и 55 от 2014 г., бр. 20 от 2015 г., бр. 17 от 2016 г., бр. 29 и 102 от 2017 г., бр. 39 от 2019 г. и бр. 73 от 2020 г.)

.....

§ 1. В чл. 1, ал. 4, изречение първо след думите „с издаден от НОИ персонален идентификационен код (ПИК)“ се поставя запетая и се добавя „или с други средства за електронна идентификация, определени в чл. 5, ал. 2 от Закона за електронното управление“.

§ 2. В чл. 15, ал. 3, изречение първо думите „ако не са представени от заявителите“ и запетаята след тях се заличават.

Заключителна разпоредба

§ 3. Параграф 2 влиза в сила от 31 март 2024 г.

.....

Приложение № 1 към чл. 1, ал. 1

(Ново - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., изм., бр. 13 от 2011 г., бр. 16 от 2012 г., в сила от 1.01.2012 г., бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 20 от 2015 г., изм. и доп., бр. 17 от 2016 г., в сила от 1.01.2016 г., изм., бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.07.2017 г., бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.)

Вх. № ...../20... г. ЧРЕЗ ДИРЕКТОРА НА ДИРЕКЦИЯ
„БЮРО ПО ТРУДА“
.....
ДО ДИРЕКТОРА НА ТЕРИТОРИАЛНОТО
ПОДЕЛЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИЯ
ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ

З А Я В Л Е Н И Е

От ..... ,
(име, презиме и фамилия на лицето)

ЕГН/ЛН, ЛНЧ/служебен номер ..... ,
адрес за кореспонденция ..... ,
(срад/село, ПК, улица, №, ж.к., бл., ет., ап.)

телефон, мобилен телефон, електронен адрес ..... ,
в качеството ми на: 1. безработно лице
2. наследник
3. законен представител на малолетното дете

.....
(име, презиме и фамилия, ЕГН на детето)

ЗАЯВЯВАМ желанието си да ми бъде отпуснато/изплатено парично обезщетение за безработица на основание:

1. Кодекса за социално осигуряване.
2. Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.
3. Неполучено обезщетение от починалото лице
(име, презиме и фамилия и ЕГН/ЛН, ЛНЧ/ служебен номер на починалото лице)

Забележка. С ограждане на съответната цифра се отбелязва исканото обезщетение и качеството, в което се иска. Където е необходимо, се попълват необходимите данни.

I. ДЕКЛАРИРАМ следните обстоятелства:

1. Правоотношението ми с .....
(наименование на осигурителя, ЕИК/ работодател в държава – членка на ЕС/ЕИЗ)

е прекратено считано от .....
(дд/мм/гггг)

на основание чл. ...., ал. ...., т. .... ОТ .....
(посочва се основанието за прекратяване на правоотношението)

2. Упражнявал съм трудова дейност в друга държава ..... за
(посочва се държавата)

периода от ..... ДО .....
(дд/мм/гггг) (дд/мм/гггг)

при работодател/и .....

в периода 24 календарни месеца, предхождащи месеца на прекратяване на осигуряването.

2.1. Желая служебното удостоверяване на осигурителния период и/или доход по т. 2.

3. Получил съм парично обезщетение за безработица в ..... за периода от
..... Г. ДО ..... Г.
(дд/мм/гггг) (дд/мм/гггг)

4. Не съм придобил право на пенсия за старост в друга държава.

5. Не съм направил отказ от наследство по реда на Закона за наследството – *декларира се само при*

подаване на заявление за получаване на парично обезщетение за безработица, не получено от починало лице.

6. Личната ми платежна сметка за изплащане на паричното обезщетение е: IBAN .....

Забележка. С ограждане на съответната цифра се отбелязва декларираното обстоятелство. Където е необходимо, се попълват необходимите данни.

ЗАЯВЯВАМ следния начин за получаване на документите, издавани от НОИ във връзка с исканото от мен обезщетение:

1. Чрез лицензиран пощенски оператор с обратна разписка на посочения адрес за кореспонденция.

2. По електронен път по реда на Закона за електронното управление.

Забележка. С ограждане на съответната цифра се отбелязва кой от изброените начини за получаване на документите е избран.

II. ДЕКЛАРИРАМ следните промени в обстоятелствата:

Считано от/на .....

1. Упражнявам трудова дейност, за която подлежа на задължително осигуряване.

2. Правоотношението ми е прекратено.

3. Договорът за военна служба на съпруга/съпругата ми е прекратен.

4. Съпругът/съпругата ми се е завърнал/завърнала от международна операция или мисия.

5. Подал съм заявление за отпускане на парично обезщетение за безработица в друга държава.

6. Придобил съм право на пенсия за старост в друга държава.

7. Новият ми адрес за кореспонденция е: .....

(град/село, ПК, улица, №, ж.к., бл., ет., ап.)

8. Заявеният от мен начин за получаване на документите, издавани от НОИ във връзка с исканото от мен обезщетение, се променя, както следва:

а) чрез лицензиран пощенски оператор с обратна разписка на посочения адрес за кореспонденция;

б) по електронен път по реда на Закона за електронното управление.

9. Личната ми платежна сметка за изплащане на паричното обезщетение е променена, както следва:

IBAN .....

10. Други .....

Забележка. С ограждане на съответната цифра се отбелязва декларираното обстоятелство. Където е необходимо, се попълват съответните данни.

ПРИЛАГАМ следните документи:

1. Документ за самоличност (за справка).

2. Акт за прекратяване на правоотношението.

3. Документи, удостоверяващи осигурителен стаж, придобит по законодателството на друга държава, или документи, съдържащи информация, свързана със служебно удостоверяване на стаж и доход в друга държава.

4. Удостоверение на командира на военното формирование, в което е преместен военнорслужещият, за датата на преместване и/или за времето на участие в международна операция (мисия).

5. Други .....

Забележка. С ограждане на съответната цифра се отбелязва кои от изброените документи са приложени.

Където е необходимо, се попълват необходимите данни.

ИЗВЕСТНО МИ Е, че:

1. В срок 7 работни дни от настъпване на промяна в декларираните обстоятелства се задължавам да подам ново заявление. Ако не изпълня това задължение, нося административнонаказателна отговорност по чл. 349 от Кодекса за социално осигуряване.

2. Съгласно чл. 114, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване трябва да възстановя неправомерно полученото по моя вина обезщетение заедно с дължимата лихва.

3. За деклариране на неверни данни нося наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.

Дата .....

Подпис: .....

Гр. (с.) .....

(име и фамилия на заявителя)

Националният осигурителен институт обработва и защитава личните Ви данни съобразно изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. и на Закона за

защита на личните данни (ЗЗЛД). Повече подробности можете да намерите на интернет адрес:
www.noi.bg.

Приложение № 2 към чл. 1, ал. 2

(Ново - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., доп., бр. 2 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г., отм., бр. 13 от 2011 г., в сила от 1.01.2011 г.)

Приложение № 3 към чл. 1, ал. 3

(Ново - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., изм., бр. 2 от 2010 г., в сила от 1.01.2010 г., бр. 13 от 2011 г., бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 20 от 2015 г., бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.01.2017 г., бр. 102 от 2017 г., в сила от 22.12.2017 г., бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г., отм., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.)

Приложение № 4 към чл. 1, ал. 4

(Ново - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., изм., бр. 13 от 2011 г., бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 55 от 2014 г., отм., бр. 20 от 2015 г.)

Приложение № 5 към чл. 3

(Ново - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., изм., бр. 13 от 2011 г., изм. и доп., бр. 16 от 2012 г., в сила от 1.01.2012 г., изм., бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 20 от 2015 г., доп., бр. 17 от 2016 г., в сила от 1.01.2016 г., изм., бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.01.2017 г., бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г., отм., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.)

Приложение № 6 към чл. 15, ал. 1

(Ново - ДВ, бр. 13 от 2009 г., в сила от 1.01.2009 г., бр. 67 от 2009 г., изм., бр. 13 от 2011 г., бр. 17 от 2014 г., в сила от 1.01.2014 г., бр. 20 от 2015 г., бр. 29 от 2017 г., в сила от 1.01.2017 г., бр. 39 от 2019 г., в сила от 14.05.2019 г., отм., бр. 73 от 2020 г., в сила от 18.08.2020 г.)